

Voorwoord:

Dit 'prentenboek' is ontstaan uit de behoefte om leerkrachten, ouders en kinderen op een betrekkelijk eenvoudige wijze de ingewikkelde neurologische theorieën uit te leggen over de werking van het brein in relatie tot emoties en gedrag.

In de praktijk bleek al gauw dat beelden veel beter bleven hangen (bij zowel leerkrachten, ouders als kinderen), dan een verbaal verhaal. Ter ondersteuning van de beelden is er, naast de tekst voor de volwassenen, ook een tekst gemaakt, die speciaal geschikt is voor kinderen: zo eenvoudig en kort mogelijk.

Bij gebruik van het boekje door collega-hulpverleners, bleek dat door de vereenvoudigde weergave van de theorieën in beeld, het verband met de oorspronkelijke neurologische theorieën niet voor iedereen duidelijk was. Tevens had men behoefte aan meer praktische tips over wat men in bepaalde situaties kon doen (Agzanay, A., 2017). Met deze vernieuwde uitgave is geprobeerd tegemoet te komen aan de behoefte in het werkveld.

De kennis over het brein en daarmee het begrip wat ontstaat over het gedrag van het kind (in voor het kind emotionele situaties), levert vaak een belangrijke bijdrage aan (psychomotorische) behandeling, opvoeding en/of de begeleiding van het kind.

De tekeningen in dit boek, met de daarbij behorende uitleg, pretenderen niet volledig of wetenschappelijk exact te zijn. Veel meer dienen de tekeningen als een 'model' om de processen in de hersenen en daarmee het gedrag te kunnen begrijpen.

Gebruik:

Het boekje heeft een spiraalband en is daarmee zodanig gemaakt dat het je kan helpen om de informatie bij de plaatjes over te dragen aan je toehoorder, zonder dat je de volledige inhoud van het boekje paraat moet hebben.

Wanneer men het boekje opent op pagina 5 en dan vervolgens pagina 1 t/m 4 doorklapt naar de achterkant van pagina 5, kan men de tekening op pagina 5 rechtop houden om te laten zien aan iemand, terwijl men zelf op de achterkant de tekst kan lezen, die behoort bij dit plaatje. Dit geldt ook voor het plaatje op pagina 11. Sla pagina 1 t/m 10 om naar achteren.

Deze mogelijkheid is er ook wanneer men het boekje opent op pagina 8 en 9. Klap vervolgens pagina 1 t/m 6 naar achteren (richting achterzijde pagina 9). Wanneer men nu het boek rechtop houdt om de pagina's 8 en 9 te tonen, kan men vervolgens op de achterkant zowel de tekst voor volwassenen als de tekst voor kinderen lezen. Dit geldt ook voor de tekeningen op pagina 14 en 15. Sla de pagina's 1 t/m 12 om naar achteren (richting achterzijde pagina 15).

Wilma Brands-Zandvliet, Psychomotorisch Kindertherapeute

In de hersenen onderscheiden we 3 niveaus:

- het Reptielenbrein
- het Zoogdierenbrein
- het Mensenbrein

Om je een voorstelling te maken van de hersenen kan men van de hand een vuist maken, met de vingers over de duim heen geslagen.

De pols en de handpalm staan symbool voor het Reptielenbrein, waar alle informatie die via je zintuigen het lijf binnenkomt wordt verzameld en verwerkt. De zintuigen voelen, ruiken, zien, horen of proeven. Hele jonge kinderen ervaren de wereld vanuit hun Reptielenbrein. Ze reageren goed op zintuiglijke prikkels, zoals wiegen, aanraken en een zachte stem.

Het Reptielenbrein functioneert onbewust, snel en instinctief. Het vormt de basis voor het Zoogdieren- en Mensenbrein. Door het Reptielenbrein te stimuleren met zintuiglijke prikkels ontwikkelen het Zoogdieren- en Mensenbrein zich verder.

Het topje van de duim staat voor het Zoogdierenbrein. Het Zoogdierenbrein bevat verschillende belangrijke knooppunten van neuronen (kernen). Het Emotiecentrum (Amygdala) in het Zoogdierenbrein is zo'n knooppunt van neuronen; daarmee wordt de informatie, die via het Reptielenbrein is verzameld en verwerkt, onderzocht op gevaar door de informatie te vergelijken met wat er al is opgeslagen aan herinneringen in ons 'onbewuste' geheugen.

De vingers staan symbool voor de hersenschors of het Mensenbrein. Hier wordt men bewust van wat er gebeurt, wat men voelt en van het eventuele gevaar. Hier bevindt zich het vermogen om te kunnen nadenken, een plan te bedenken, dingen af te wegen en erover te praten. Vanuit het Mensenbrein heeft men controle en kan men keuzes maken. Hier zijn onze 'bewuste' herinneringen opgeslagen.

